

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

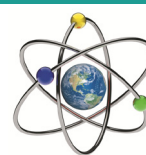

№7
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M A KTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 596 sahifa,
1-iyul, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Umarova H. O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)

Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Umarova H. O'. – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Konvergent tahririyat mas'uliyati: Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonini yoritish tendensiyalari	16
Doniyorov Salim Musurmonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy bilimlarini shakllantirish.....	23
Nazarov Odil Omanqulovich	
"Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"da ijtimoiy-pedagogik hamkorlikning o'rni	27
Abirova Umida Nazarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda uchraydigan nutq nuqsonlarini oldini olish va uning ahamiyati	30
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li	
Pedagogik jarayonda axloqiy qarashlarni shakllantirish usul va vositalari	34
Xudoykulova Shaxlo Mamaniyozovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining ijodkorligini rivojlantirishda ta'limiy o'yinlarning ahamiyati	38
Salimova Dilmira Farxodovna	
Aholining iqtisodiy axborot savodxonligini oshirishdagi muammo va kamchiliklar	41
Rajabov Asliddin Xolmirzayevich	
Favqulodda vaziyatlar yo'nalishi ta'limida muloqotning ahamiyati.....	44
Boltayev Baxtiyor Yunusovich	
Biologiya ta'limi va raqamli texnologiyalar	48
E. Po'latova	
Boshlang'ich ta'limga tayyorlov guruhi bolalarini kasbga yo'naltirishda stem yondashuvining ahamiyati ...	51
Egamova Ravshanoy Surobjonovna	
O'zbekiston TIMSS natijalarini qanday yaxshilashi mumkin?	
Innovatsion ta'lim yondashuvlari va samarali strategiyalar.....	55
G'ayniddinov Shayxislom Tolibjon o'g'li	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda mutaxassislar hamkorligi	60
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Developing Student's Critical Skills Through Technology-Enhanced English Lessons	63
Mavlonova Dildora Shuxrat qizi	
Bahrom Ro'zimuhammad she'rlarini o'qitishda integratsiya usulidan foydalanish	67
Nomozova Dilobar Suyun qizi	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirish: bosqichlar va tamoyillar	72
Norboyeva Moxigul Shavkat qizi	
3D Modeling of Virtual Chemical Laboratories	75
Qayumov Jamshid Ma'rufjon o'g'li	
Fostering Metacognitive Skills in Efl Learners Through Ai-Supported Instruction: a Review of Recent Literature	80
Ruzieva Maftuna	
Onlayn va gibril ta'lim sharoitida mashinasozlik texnologiyasi faniga qiziqishni oshirishning nazariy asoslari.....	85
Sarimsakova Soxibaxon Raxmonjanovna	
Loyihalashtirilgan integral darslar samaradorligi (9-sinflar uchun "Metallar va ularning umumiy xususiyatlari" mavzusida)	88
Sharipova Hakima Shavkatovna	
Metacognition and Self-Regulated Learning	92
Turayeva Nazira Ibragimovna	
Методические возможности совершенствования обучения научной письменной речи на основе коммуникативно-деятельностного подхода	95
Меденцева Наталья Петровна	
Transformatsion jarayonlarda tibbiyot oliy ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirish strategiyalari	100
Jonibekov Jasur Jonibekovich	

O'zbek milliy musiqasi: boy madaniyat va san'atning ajralmas qismi.....	105
Rustamova Maxsuma Farxodbek qizi	
Sharq va G'arbda tibbiyot fanlarining yaratilishi tarixi.....	108
Bakayev Najmiddin	
Didaktik o'yinlar bola faoliyatining asosiy vositasi sifatida.....	112
Egamova Madina Qobil qizi	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalarining konvergent-kreativ tafakkurini takomillashtirishning didaktik asoslari.....	116
Egamova Shukriya Amanovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida universal ta'lim faoliyatlari orqali tarbiyaviy maqsadlarga erishish imkoniyatlari	119
G'aybullayeva Nafisaxon Nosirjon qizi	
Matematika o'qitishning klassik metodlaridan zamonaviy usullarga o'tish	124
G'ofurov Jamoliddin Xusniddinovich	
Jahon miqyosida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	128
Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna, Mahmudova Zulfiya Homidovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning prognostik kompetensiyasini rivojlantirish tamoyillari.....	131
Ikromova Munisa Sheraliyevna	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy tayyorgarligini grafik ma'lumotlar asosida oshirishning didaktik asoslari	134
Jumanazarova Zuhra Qosimjonovna	
Sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlar	138
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	141
Jumayeva Sarvinov Ilhombekovna	
Talabalarda nutqiy tarkibiy tuzilmalarni shakllantirish texnologiyasi	145
Kiyamova Maxbuba Sultanovna	
Innovatsion yondoshuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini rivojlantirishning amaliy jihatlarini	148
Mamadiyev Jamol	
Ingliz tili matnlarini o'rganishda 6-sinf o'quvchilarining grammatik kompetensiyasini oshirish va tatbiq qilishning samarali usullari.....	152
Sharipova Firuza Mehriddinovna	
Kar va zaif eshituvchi yuqori sinf o'quvchilarining axborot kompetensiyasini rivojlantirish modeli	155
Tursunov Hojiakbar Hamidullo o'g'li	
Maktabgacha ta'limda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim – pedagogik muammo sifatida.....	159
Xallovskaya Maksudaxon Ergashevna	
Altruistik xulq-atvorning shaxsiy va ijtimoiy determinantlari.....	162
Xatamova Ferangiz Ibodulloevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirishning xorijiy va milliy tajribasi	166
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Refleksiv yondashuvning ta'lim jarayonidagi o'rni va afzalliklari.....	170
Yodgorova Gulrux Farhodovna	
Совершенство методики формирования компетентности будущих студентов-искусствоведов в условиях цифрового образования.....	174
Юлдашев Эргаш Сабинович	
O'z-o'zini rivojlantirish tushunchasi va uning pedagogik mohiyati.....	177
Kudenov Temurbek Maxsetbaevich	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida hikoya janrini o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish dolzarb muammo sifatida	180
Ergasheva Shoxida Nurmuxammadovna	
Ingliz tili darslarini interaktiv tashkil etishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni va metodik yondashuvlar	185
Raxmatullayeva Barno Baxtiyor qizi	
The Effectiveness of Using Podcasts to Enhance Listening Comprehension and Vocabulary Acquisition in Secondary School English Classes	189
Meliboyev Zuxriddin Isroil ugli	

O'zbekiston tarixi darslarida pedagogik improvizatsiyani texnologiyalashtirish va raqamlashtirish imkoniyatlari	192
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Tasviriy faoliyat vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning samaradorligi.....	196
Arslanova Umidaxon Komiljon qizi	
Baxtli pedagoglar sirlari yoki kasbdagi subyektiv farovonlik	201
Adilova Zulfiya Djavdatovna	
Ayollarning siyosiy faolligini oshirishda gender kvotalarining o'rni	204
Abdukaxorova O'g'iloy Isroiljon qizi	
The Content of Developing Students' Communicative Culture Through a Bilingual Approach	207
Abdukhaliyeva Feruzakhon Ulugbek kizi	
Maktabgacha yoshdagi nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar so'zlashuv nutqini shakllantirishda o'yin texnologiyalaridan foydalanish ahamiyati.....	210
Abdullayeva Ugiloy Djurayevna	
Chet tili intellektual va kasbiy rivojlanish kaliti	214
Aripova Sayida Abdullaxatovna	
Raqamli etiket: zamonaviy ta'limda yangi madaniyat talabi	217
Rasuljon Atamuratov	
Raqamli xiyonat: zamonaviy munosabatlar va sodiqlik inqirozi.....	221
Azizova Shodiya Utkur qizi	
Badiiy tarjimada leksik birliklarning lingvomadaniy aspektlari	224
Mardiyeva Maxbuba Shavkatovna	
O'quvchilarda funksional savodxonlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturiy platformani pedagogik loyihalash.....	228
Obloqulov Sulaymon Maxmayusuf o'g'li	
Kurashchilar orasida jarohatlarning oldini olish: reabilitatsiya va profilaktik uslublar	232
Ochilova Sarvinoz Salim qizi	
Xalq og'zaki ijodi vositasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarning o'qish savodxonligini rivojlantirishga tayyorlashning pedagogik-psixologik jihatlari	236
Oxunova Nozimaxon Mirzag'ulom qizi	
Loyiha asosidagi o'qitish orqali yoshlarda liderlik qobiliyatini rivojlantirish usullari.....	239
Risvayeva Charos Zaydilla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'yinlar vositasida o'rgatishga qaratilgan mashq va topshiriqlarning samaradorligi.....	242
Toshniyozova Dildora, Meliyeva Nargizaxon	
Bo'lajak o'qituvchilarni tarixiy va ma'naviy ideallarga aksiologik munosabatini rivojlantirish modeli	245
Tursunova Dilnoza Adhamjon qizi	
Shaxs rivojlanishida pedagogika va psixologiyaning o'rni	248
Umirova Guldon Jamoliddin qizi	
Toshkent shahri havosi ifloslanishining sabablari va oldini olish choralari	251
Ungalov Akmal Navruzovich	
Sun'iy intellekt asosida tuzilgan interaktiv platformalar va ulardan foydalanuvchi tajribasi	254
Xabirova Zulfiya Anvarbekovna	
Talabalar ijtimoiy faollik indeksini rivojlantirishda tyutorlik faoliyatining o'rni va ahamiyati	257
Xamrakulov Jasurbek Muxammadjon o'g'li	
Hozirgi davr pedagogikasida sharqona ta'limning ahamiyati.....	260
Yuldasheva Mastura Islamovna	
Пословицы и поговорки как отражение картины мира	263
Алламбергенова Шахноза Садатдиновна	
Raqamlashtirish sharoitida talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetensiyasini rivojlantirishda mustaqil ta'limning o'rni	268
Abdumannopov Muhammadsahib Muhammadyusuf o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kasbiy-kreativ kompetensiyalarini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlar.....	272
Khadicha Mukhamadiyeva Karomatovna	

Zamonaviy didaktik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning analitik va ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirish.....	277
Mo'minova Gulhayo Turg'unboy qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tyutorlik faoliyatiga tayyorlashning pedagogik shart-sharoitlari	280
O'rinova Nilufar Muhammadovna	
Aholi o'rtasida yoshlarning pedagogik intervensiyalar orqali ilmiy faolligini oshirish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish metodikasi.....	286
Raximov Xasanboy Kamoliddin o'g'li	
Buyuk ipak yo'li – yangi geosiyosiy va iqtisodiy aloqalarning tarixiy asosi sifatida	290
Tugalova Madina Erkin qizi	
Ilk maktabgacha yoshdagi bolalarda sensor tarbiya.....	293
Umarova Muyassarxon A'zamjonovna	
Rus tilida o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy-metodik asoslari	297
Xanova Dilrabo	
Didactic Possibilities of Teaching English in Primary Schools Based on 3D Interactive Technologies	303
Kholiqova Lutfiya Umurzoqovna	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonlarini loyihalashtirish modeli	306
Ametova Guljamila Elbrusovna	
Talabalarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirishning amaliy asoslarini takomillashtirish	310
Baydjanov Bekzod Xaitboyevich	
Aksiologik yondashuv asosida o'quv mashg'ulotlarini tashkil etishning til o'rganish jarayonidagi ahamiyati.....	314
Choriyeva Feruza Amrullayevna	
Ibrayim Yusupovning "Saksovu" she'rini o'qitish metodikasi	317
Darmonov Allayar Abdilxaq uli	
Innovatsion ta'lim sharoitida talabalarning madaniyatlararo kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi....	320
Ergasheva Anbar Shaymardan qizi	
Oiladagi zo'ravonlik: sabablari, oqibatlari va psixologik yondashuvlar	324
Jo'rayeva Kaniza Akbarali qizi	
Darsda talabalar nutqiy qobiliyatini shakllantirish masalalari.....	329
Kamoliddinova Maftuna Xusniddin qizi	
Nodavlat ta'lim tashkilotlari o'quvchilarida kreativlikni shakllantirishni boshqarish	334
Nasriddinov Xasan Baxtiyor o'g'li	
Nutq nuqsoniga ega bolalarni maktabga tayyorlashda psixologik aspektlar va pedagogik yondashuvlar ...	339
Normatova Maftuna Kengash qizi, Kamolova Gulshoda Jobir qizi	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash diagnostikasining psixologik va pedagogik manbalardagi talqini	346
Saotmuratova Zebo Yuldash qizi	
OTM talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishning tashkiliy va pedagogik shart-sharoitlari.....	350
Tokumbetova Mexribonu Shavkat qizi	
Ma'naviy yetuklik sari: jadid adabiyotining o'rni.....	356
Abdullayev Ro'zimuxammad Akramjon o'g'li	
Nemis tilida derivatsion leksik birliklarning o'qitishning lingvodidaktik asoslari	361
Abduraxmanov Sirojiddin Muminkulovich	
Bo'lajak o'qituvchilarda baholash madaniyatini shakllantirish: adolatli, obyektiv va motivatsiyalovchi baholashga tayyorlash	365
Boymirzayev Farxodjon Raxmatjon o'g'li	
Maktab ta'limida ko'paytirishning qulay usullari.....	371
Ergasheva Shahlo Shoabdullo qizi	
Sensor integratsiya buzilishlari bolaning nutq, harakat va hissiy rivojlanishiga ta'siri	375
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Inson jamiyatdagi ish faoliyatida va psixologiyasida sportning o'rni.....	378
Isoqov Nuriddin Halim o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini integrativ o'qitishga metodik tayyorgarligini takomillashtirish	382
Jo'rayeva Nargiza Jamolidinovna	
Обучение дошкольников иностранному языку в различных видах неречевой деятельности	386
Марасулова Доно Нигматуллаевна	

Til o'rgatishda matnning didaktik va kommunikativ ahamiyati	389
Ungarbayeva Ayman Davletbayevna	
Munavvarqori Abdurashidxonov – jadidchilik harakatining ma'rifatparvar yo'lboshchisi	393
Xasanboyeva Ruxshona Nurmatjon qizi	
Dars jarayonida o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini shakllantirish	396
Yulchiyeva Shoxsanam	
Особенности использования современных педагогических технологий в преподавании естественных наук в общеобразовательной школе	399
Мажидова Мадина Фархадовна, Мажидов Шерзод Фархадович	
Повышение информационной грамотности и формирование информационной культуры студентов в среде дистанционного обучения.....	403
Р. К. Аuezova	
Воздействие медиа в контексте социального формирования личности.....	407
Хайдарова Гулинур Нурбек кизи	
Теоретические основы развития интеллектуальных способностей студентов	411
Чинкулова Гулмехра Бахроновна	
O'qituvchining o'z darsini tahlil qilishi: tajriba va amaliyot	417
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li	
Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini rivojlantirishda ma'naviy-axloqiy tadbirlarning o'rni	423
G'aybullayeva Sabohat Ulug'bek qizi, Karshiyev Jaxongir Abdirayimovich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining adabiy kompetensiyalarini rivojlantirishda matn ustida ishlashning ahamiyati.....	426
Islomova Xafiza Azamatovna	
O'quvchilarda estetik qobiliyatlarni shakllantirishda xalq og'zaki ijodining tarbiyaviy-metodik salohiyati	430
Kaxarova Gulnora Sa'dullayevna	
Boshqaruv kompetentligi tushunchasining pedagogik psixologik va menejment sohalaridagi ilmiy asoslari va evolyutsiyasi.....	434
Mamatqulova Kimyoxon Abduljalilovna	
Muhandislik ta'limida zamonaviy kompyuter grafikasi vositalari yordamida talabalarning konstruktorlik faoliyatini rivojlantirish.....	438
Muxitdinov Abdurahob Abduvalievich	
Turizm sohasiga oid terminlarni o'qitishda axborot texnologiyasi orqali takomillashtirish	442
Nishanova Hafiza Vafogulovna	
Ilmiy maqola yozish kompetensiyasini rivojlantirishda statistik metodlarni integratsiyalashning ta'limiy samaradorligi	446
Rahimova Indira Quddrat qizi	
Sotsiologiyatning asosiy tushunchalari va konsepsiyalari	451
Rustamova Mohimbonu Maxammadjon qizi	
Pedagogik mahoratni baholashda O'zbekiston va Kanada tajribasining qiyosiy tahlili	455
Tursinova Zoxida Sharabidinovna	
Basketbolning insonning jismoniy va kognitiv rivojlanishiga ta'siri: ilmiy tahlil.....	463
Umarjanov Alimardon Alisher o'g'li	
Talaba qizlar psixik salomatligi xususiyati deviant xulq-atvorni keltirib chiqaruvchi omil sifatida.....	466
Xasanova Mashxura Abduvalievna	
Ta'lim jarayonida o'yinlardan samarali foydalanish texnologiyasi.....	471
Ortiqova Yulduz Akram qizi	
Innovatsion ta'lim muhitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirish	475
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Talaba-qizlarda ongli vatanparvarlikni aniqlashda L. Starkining tanqidiy fikrlashni baholaydigan modifikatsiya qilingan testidan foydalanish metodikasi	479
Egamberdiyeva Nodira Melibayevna, Xaydarova Ra'no Anvarovna	
Akademik litseylarda fizikani o'qitish jarayoniga "Case-Study" metodini integratsiyalash	484
Batirov Behzod Baratovich	
Nasriy asarlarni o'rgatish samaradorligini oshirish	489
Maftunaxon Akbarova	

Autik spektr buzilishi bo'lgan bolalarda sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan o'qitish	493
Norboyeva Zamira Ravshanbekovna	
Milliy libos dizaynida an'anaviy va zamonaviy elementlar uyg'unligi	496
Xo'jamurodova Sevinch Abdilmajidovna	
Роль дидактических игр в развитии пространственного воображения учащихся	499
Валиев А. Н., Иброхимова Д. Н.	
Технология проблемного обучения как средство формирования критического мышления при обучении русскому языку	505
Собирова Гулибарно Зайнитдин кизи	
Bo'lajak o'qituvchilarning amaliyot jarayonida raqamli pedagogik resurslardan foydalanish samaradorligi	510
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, To'xtayeva Robiya Ravshanbek qizi	
Changes in Milk Production and Quality Indicators of Milk Flow (Goats) in Accordance With their Origin and Feeding	515
Abdurasulova Kamola G'afurovna, Pardayeva Muborak, Tursunqulova Diyora, Fayziyeva Vazira	
Maktab o'quvchilarining tarixiy jarayonlarni idrok etishida badiiy adabiyotlarning o'rni	519
Akbutayeva Nafisa Bozarovna	
Talabalarda ijodiy kompetensiyaning pedagogik-psixologik jihatlari	525
Berdiyeva Nilufar Berdiyev qizi	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy faoliyatga tayyorlash muhim pedagogik muammo sifatida	529
Ibragimov Abdulla Abdurayimovich	
Nutqiy rivojlanishi sust bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarda ko'rgazmali-obrazli tafakkur xususiyatlari	536
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Biologiyaning "Ekosistema" bobini muammoli o'qitish metodikasini takomillashtirishga doir materiallarni tanlash tamoyillari	540
Jumanov Muratbay Arepbayevich, Ravshanova Umida Baxriddinovna	
Sharq mutafakkirlarining ma'naviy merosidan maktabgacha yoshdagi bolalarda axloqiy sifatlarini shakllantirishda foydalanish	544
A. Abdumannatov, Kattayeva Xumora Mamadiyor qizi	
Yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlar	548
Kulmatov Primkul Melikuziyevich	
Ingliz tilini o'qitishda kommunikativ yondashuv va ertaklardan foydalanish	552
Madina Tashpulatova	
Globalashuv davrida jahon geografiyasida siyosiy jarayonlar	555
Mamatkulova Mayaguzal Yalkapberdiyevna	
Ixtisoslashgan maktablarda ona tili va adabiyot darslarida kommunikativ mashqlardan foydalanish metodikasi	559
Mavlanova Saidaxon Umarovna	
How Bilingualism Enhances Human Personality	564
Musulmonova Shokhruxa Mukhtorjon kizi	
Axborot texnologiyalar asrida pedagoglarning tarmoq uyushmalari: norasmiy ta'lim platformasi uzluksiz kasbiy rivojlanish vositasi sifatida	568
Pulatova E'tibor Obidovna	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalarga ma'naviy qadriyat sifatida insonparvarlik tuyg'ularini singdirish prinsiplari	572
Xakimova Marxabo O'raqovna	
Harbiy vatanparvarlik tushunchasi va uning nazariy asoslari	576
Xudoyqulov Alimjon Obloqulovich	
Bo'lajak pedagoglarni kompetensiyaviy yondashuv asosida sinf rahbari faoliyatiga tayyorlashning texnologiyasi	579
Xusenova Sadaqat Botirovna	
Dars jarayonida o'quvchilarning diqqat etishmovchiligini oldini olish	585
Yulchiyeva Shoxsanam	
Факторы, влияющие на развитие духовно-эмоционального интеллекта: методы и приёмы его развития на уроках литературы	589
Наврузова Е. П.	
Об особенностях применения энергетических терминов на уроках русского языка	592
Халикова Мухтарам Набиевна	

YOSHLAR MA'NAVIYATINING SHAKLLANISHIDA MILLIY AN'ANALAR VA QADRIYATLAR

Kulmatov Primkul Melikuziyevich

Jizzax Politehnika Instituti "Ijtimoiy fanlar" kafedrası dotsenti

ORCID: 0000-0003-4953-7418

Annotatsiya: Ushbu maqolada yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlarning muhim o'rni batafsil tahlil qilinadi. Maqolada yoshlar ma'naviy dunyosining poydevorini tashkil etuvchi milliy an'analar, urf-odatlar, qadriyatlar va ularning tarbiyadagi ahamiyati yoritiladi. Milliy an'analar yoshlarni o'z milliy tarixiga, madaniyatiga, o'zligini anglashga va milliy g'ururni mustahkamlashga yo'naltiradi. Shuningdek, maqolada zamonaviy global jarayonlar ta'sirida yoshlar ma'naviyatining qanday shakllanishi hamda milliy qadriyatlarni saqlash va rivojlantirishning dolzarbligi ko'rib chiqiladi. Ta'lim va tarbiya muassasalari, ota-ona va jamiyatning yoshlarni ma'naviy yetuklikka yetaklashdagi roli alohida ta'kidlanadi. Ushbu tadqiqot yoshlar ma'naviyatini rivojlantirishda milliy madaniyat va qadriyatlarni targ'ib qilishning strategik ahamiyatini ko'rsatadi va zamonaviy davrda milliylik va zamonaviylik uyg'unligini ta'minlash yo'llarini taklif etadi.

Kalit so'zlar: yoshlar, ma'naviyat, milliy an'analar, qadriyatlar, ma'naviy tarbiya, milliy o'zlik, madaniy meros, zamonaviylik, milliylik.

Abstract: This article provides a detailed analysis of the important role that national traditions and values play in shaping the spiritual worldview of youth. It highlights how national customs, traditions, and values form the foundation of young people's moral development and contribute to their spiritual upbringing. National traditions guide youth toward understanding their national history, culture, identity, and strengthening their sense of pride. The article also examines how global processes influence the spiritual development of youth and emphasizes the urgency of preserving and promoting national values. The role of educational institutions, families, and society in guiding youth toward spiritual maturity is given special attention. This study demonstrates the strategic importance of promoting national culture and values in youth development and proposes ways to harmonize national identity with modernity in today's world.

Key words: youth, spirituality, national traditions, values, moral education, national identity, cultural heritage, modernity, nationality.

Аннотация: В данной статье подробно анализируется важная роль национальных традиций и ценностей в формировании духовного мира молодёжи. В статье освещается значение национальных традиций, обычаев и ценностей как основы духовного воспитания и их влияние на формирование нравственных ориентиров. Национальные традиции направляют молодёжь к осознанию своей национальной истории, культуры, идентичности и укреплению национальной гордости. Также рассматривается влияние современных глобальных процессов на формирование духовности молодёжи и актуальность сохранения и развития национальных ценностей. Отдельно подчёркивается роль образовательных учреждений, родителей и общества в формировании духовной зрелости у подрастающего поколения. Исследование демонстрирует стратегическое значение продвижения национальной культуры и ценностей в воспитании молодёжи, а также предлагает пути гармоничного сочетания национальной идентичности и современности.

Ключевые слова: молодёжь, духовность, национальные традиции, ценности, духовное воспитание, национальная идентичность, культурное наследие, современность, национальность.

KIRISH

Bugungi kunda yoshlar – jamiyatning eng faol, ijodkor va kelajakka umid bog'laydigan qatlami hisoblanadi. Ularning ma'naviyati, dunyoqarashi va qadriyatlari mamlakatimizning taraqqiyoti va barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Yoshlar ma'naviyatining mustahkamligi, avvalo, ularning milliy an'analar va qadriyatlar bilan bog'liqligiga bevosita taalluqlidir. Milliy an'analar – bu xalqimizning o'ziga xos madaniy merosi bo'lib, avlod-dan-avlodga o'tib, jamiyatning ma'naviy poydevorini tashkil etadi.

Bugungi kunda globalizatsiya jarayonlari va texnologik taraqqiyot yoshlar hayotiga kuchli ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, milliy qadriyatlar va an'analarni saqlab qolish, yoshlarni ma'naviy jihatdan yetuk shakllantirish ayniqsa muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy qadriyatlar yoshlarning insoniy fazilatlarini, milliy g'ururini va o'zligini rivojlantirishda asosiy vositadir. Shuning uchun yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda milliy an'analar va qadriyatlarni chuqur o'rganish, ularga hurmat bilan qarash va amaliyotga tadbqiq etish zarur.

Ushbu maqolada yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlarning o'rni, ularning ta'lim va tarbiya jarayonidagi ahamiyati, shuningdek, zamonaviylik bilan milliylikning uyg'unlashuvi masalalari yoritiladi.

Milliy an'analar har bir xalqning tarixiy, madaniy va ma'naviy merosi bo'lib, avlodlardan avlodga o'tadi. Ular yoshlarni o'zligini anglashga, milliy g'urur va hurmatni rivojlantirishga yordam beradi. An'analar orqali yoshlar o'z ajdodlari qadriyatlari, urf-odatlarini, urush va tinchlik davridagi tajribalar bilan tanishadi. Bu esa ularni millatning bir qismi sifatida yanada mustahkamlaydi.

Qadriyatlar – bu ijtimoiy hayotning asosiy tamoyillari, odamlarning o'zaro munosabatlarida yo'l-yo'riq bo'luvchi prinsiplar. O'zbek xalqining qadriyatlari orasida oila, hurmat, mehnatsevarlik, mehr-shafqat va halollik kabi tamoyillar muhim o'rin tutadi. Yoshlarni ushbu qadriyatlar bilan tanishtirish, ularni hayotga tatbiq etishga o'rgatish ma'naviy barqarorlikni ta'minlaydi.

Ta'lim muassasalari yoshlarning ma'naviy dunyosini boyitishda muhim vazifani bajaradi. O'quv dasturlarida milliy tarix, madaniyat va adabiyotning o'rnini kengaytirish, milliy bayramlar va an'anaviy marosimlarni o'tkazish yoshlarning milliy ongini kuchaytiradi.

Shuningdek, ota-onalar va jamiyatning ham yoshlarni to'g'ri yo'lga boshlashdagi roli katta. Bugungi kunda yoshlar globalizatsiya ta'sirida tez rivojlanmoqda. Shu bilan birga, milliy qadriyatlarni yo'qotmaslik, zamonaviylik bilan uyg'unlashgan holda saqlash zarur. Bu yoshlarning milliy ruhda shakllanishi uchun muhim shartdir. Milliy an'analar va qadriyatlarni zamonaviy hayot talablari bilan moslashtirish yoshlarning ma'naviy barkamolligini ta'minlaydi.

Yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlarning o'rni beqiyosdir. Milliy an'analar – bu nafaqat tarixiy meros, balki yosh avlodni ma'naviy yetuklikka yetaklovchi muhim omildir. Bugungi kunda globalizatsiya jarayonlari, texnologik taraqqiyot va madaniy erkinlik yoshlarning dunyoqarashi va qadriyatlariga yangi ranglar kiritayotgan bo'lsa-da, milliy an'analar o'zining ma'naviy poydevorini mustahkamlashda davom etmoqda.

Milliy qadriyatlar – hurmat, halollik, mehnatsevarlik, mehr-oqibat kabi ijtimoiy-axloqiy tamoyillar yoshlarning ongida barqaror pozitsiya egallaydi. Ular yoshlarni nafaqat o'zligini anglashga, balki jamiyatga foydali shaxs bo'lib yetishishlariga yo'naltiradi.

Shu bois milliy an'analarni zamonaviy tarbiya jarayoniga moslashtirish va yoshlar orasida keng targ'ib qilish – har bir jamiyat uchun dolzarb vazifa hisoblanadi. Shuningdek, ota-onalar, ta'lim muassasalari va jamoatchilikning yoshlarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashdagi roli nihoyatda katta. Ularning birgalikdagi sa'y-harakatlari orqali yoshlar o'z milliy tarixiga, madaniyatiga chuqur hurmat bilan qaraydi, milliy o'zligini rivojlantiradi va global dunyoda o'z o'rnini topa oladi.

Kelajak avlodning ma'naviy jihatdan barkamol bo'lib ulg'ayishi uchun milliy an'analar va qadriyatlarni saqlash, rivojlantirish va yangi avlodga yetkazishda ilm-fan va amaliyotning uyg'unligi zarur. Shu bilan birga, milliylik va zamonaviylikni uyg'unlashtirish yoshlarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yoshlar ma'naviyatining shakllanishi va milliy an'analar hamda qadriyatlarning o'rni haqida ko'plab olimlar va mutaxassislar o'z fikrlarini bildirishgan. Ma'naviyatshunoslik va madaniyatshunoslik sohasidagi tadqiqotlar yoshlarning ruhiy dunyosini shakllantirishda milliy qadriyatlarning beqiyos ahamiyatini ko'rsatadi. O'zbekistonning taniqli olimi A. Qodirov milliy an'analar yoshlarni tarbiyalashda asosiysi ekanligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, milliy an'analar yoshlarni o'z tarixiy ildizlariga bog'lash, ularni milliy g'urur bilan to'ldirishda xizmat qiladi.

Shu bilan birga, B. Karimovning tadqiqotlarida milliy qadriyatlar yoshlarning ma'naviy barqarorligini ta'minlashda va ularni ijtimoiy jihatdan yetuk shaxs sifatida shakllantirishda muhim omil ekanligi qayd etilgan.

Zamonaviy ilmiy manbalarda yoshlarning ma'naviy tarbiyasida ota-ona, maktab va jamiyatning roli keng yoritilgan. Masalan, N. Ergashevning tadqiqotida milliy madaniyat elementlarini ta'lim dasturlariga kiritish yoshlarning o'zligini anglashini kuchaytirishi qayd etilgan. Shu bilan birga, xalq og'zaki ijodi, milliy bayramlar va urf-odatlarini yoshlar hayotiga singdirish jarayoni ularning ma'naviy rivojlanishini ta'minlaydi.

Shuningdek, globalizatsiya va texnologik taraqqiyot davrida yoshlar ma'naviyatining zamonaviy muammolari haqida ham ilmiy asarlar mavjud. M. Islomov milliy qadriyatlarni saqlash va rivojlantirish uchun yoshlarni axborot texnologiyalari vositalaridan samarali foydalanishga o'rgatish zarurligini ta'kidlaydi.

Mavjud adabiyotlar yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlarning o'rni, ularning ta'lim va tarbiya jarayonida qo'llanilishi haqida keng qamrovli ma'lumot beradi. Shu bilan birga, zamonaviy global muhitda milliylik va zamonaviylikni uyg'unlashtirish masalalari ilmiy doiralarda izlanmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlarning o'rni, hamda ularning tarbiyadagi ahamiyatini o'rganishga qaratilgan sifatli va miqdoriy tadqiqot metodlaridan foydalanildi.

- O'zbek adabiyoti, tarix va madaniyat sohasidagi ilmiy maqolalar, monografiyalar va dissertatsiyalar.
- Ta'lim muassasalari va ijtimoiy tashkilotlarda yoshlar bilan olib borilgan tadbirlar bo'yicha hisobotlar.
- Yoshlar orasida milliy qadriyatlar va an'analar haqidagi so'rovnoma natijalari.

1-jadval: Yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda milliy an'analar va qadriyatlarning ta'siri

Milliy an'analar va qadriyatlar	Yoshlar orasida qabul qilinish darajasi (%)	Ma'naviyatga ta'siri (1-5 ball)	Amaliy qo'llanish misollari	E'tibor talab qiladigan sohalar
Oila qadriyatlari (hurmat, mehr-oqibat)	85	5	Oila ichidagi munosabatlar, ota-ona tarbiyasi	Oila ichidagi ma'naviy tarbiya
Milliy bayramlar va urf-odatlar	70	4	Navro'z, Qurbon hayiti kabi bayramlarda ishtirok	Yoshlar orasida bayramlarni kam e'tibor qilish
Milliy til va adabiyot	65	4	She'rlar, ertaklar, milliy qo'shiqlar tinglash	Yoshlar orasida ona tilining sustlashuvi
Hurmat va mehnatsevarlik qadriyatlari	80	5	Ta'limda va kundalik hayotda mehnatsevarlik	Yoshlar orasida ishga bo'lgan munosabat
Halollik va odillik	75	4	Jamiyatdagi munosabatlarda halollik qoidalari	Halollik tamoyillarining zaiflashuvi

Tadqiqot natijalari sifatida yoshlarning ma'naviy qadriyatlarni qanchalik chuqur anglab yetishi, milliy an'analarni saqlashga bo'lgan munosabati va zamonaviy hayotda ularni qo'llash yo'llari aniqlanadi. Ushbu usullar tadqiqotga kompleks yondashishga, mavzuni har tomonlama o'rganishga imkon berdi. Milliy an'analar, qadriyatlar va yoshlar ma'naviyati mavzusidagi ilmiy adabiyotlar, maqolalar, dissertatsiyalar va tarixiy manbalar batafsil o'rganildi.

Bu usul orqali mavzuning nazariy asoslari shakllantirildi va mavjud ilmiy qarashlar tahlil qilindi. Yoshlar orasida milliy qadriyatlar va an'analarga bo'lgan munosabatni aniqlash uchun so'rovnoma tashkil etildi. So'rovnoma natijalari yoshlarning qadriyatlarni qanchalik chuqur anglab yetishini va amaliy hayotga tatbiq etishini o'rganishga yordam berdi.

Shuningdek, pedagoglar, ota-onalar va ma'naviy tarbiya bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar bilan chuqur intervyular o'tkazildi. Bu usul orqali ma'naviy tarbiyaning amaliy jihatlari va milliy an'analarni yoshlar hayotiga tatbiq etishdagi muammolar aniqlanib, ularni hal qilish yo'llari muhokama qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yoshlarning ma'naviyati shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlarning o'rni juda muhimdir. So'rovnoma va intervyular natijasida aniqlanishicha, oila qadriyatlari, xususan hurmat, mehr-oqibat va ota-ona tarbiyasi yoshlarning ma'naviy asoslarini mustahkamlashda yetakchi omil hisoblanadi. Bu natija O'zbekiston madaniyati va tarixida oilaning doimiy markaziy o'rin tutganligi bilan izohlanadi.

Shuningdek, milliy bayramlar va urf-odatlar yoshlar orasida milliy o'zlikni his qilishga yordam beruvchi muhim vosita ekani aniqlandi. Navro'z va boshqa an'anaviy bayramlarda faol ishtirok etish yoshlarning madaniyatga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni milliy qadriyatlarni saqlashga undaydi. Biroq, ba'zi yoshlar orasida ushbu bayramlarga e'tibor kamaygani kuzatilmoqda. Bu esa ularning milliy an'analar bilan bog'liqlik hissini susaytirishi mumkinligi haqida ogohlantiradi.

Milliy til va adabiyotga qiziqish ham yoshlar ma'naviyatining shakllanishida muhim ahamiyatga ega. Ona tilini yaxshi bilish va milliy adabiyot asarlarini o'qish yoshlarni o'z tarixiy ildizlari bilan bog'laydi, milliy g'ururini oshiradi. Shu bilan birga, globalizatsiya va texnologik taraqqiyot sababli ayrim yoshlar orasida ona tiliga e'tibor pasaygani aniqlangan. Bu holatni bartaraf etish uchun maktablarda milliy madaniyatni targ'ib qilish, ona tiliga qiziqishni oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar zarur.

Tadqiqot shuni ham ko'rsatdiki, hurmat va mehnatsevarlik kabi qadriyatlar yoshlarning ijtimoiy hayotda muvaffaqiyatli bo'lishida muhim rol o'ynaydi. Halollik va odillik prinsiplari esa yoshlarning jamiyatdagi munosabatlarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu qadriyatlar yoshlar tomonidan yaxshi qabul qilinsa-da, ularni kundalik hayotga tatbiq etishda ba'zi muammolar mavjudligi aniqlanmoqda.

Umuman olganda, tadqiqot yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda milliy an'analar va qadriyatlarning zamonaviy sharoitlarda ham o'z ahamiyatini saqlab qolishini ko'rsatadi. Shu bilan birga, yoshlar orasida milliylikni mustahkamlash, qadriyatlarni zamonaviy hayotga moslashtirish va ularni keng targ'ib qilish zarurati yuzaga kelmoqda. Ta'lim muassasalari, ota-onalar va jamiyatning bu jarayonda faol ishtiroki yoshlarning ma'naviy barkamolligini ta'minlashda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlarning o'rni nihoyatda muhimdir. Milliy an'analar yoshlarning milliy o'zligini anglashida, tarixiy va madaniy merosga hurmat bilan qarashida asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Oila qadriyatlari, milliy bayramlar, ona tili va madaniyat, hurmat, mehnatsevarlik kabi milliy qadriyatlar yoshlarning ma'naviy barqarorligi va ijtimoiy faolligini ta'minlaydi.

Shu bilan birga, global jarayonlar ta'sirida milliy qadriyatlarni saqlash va yoshlar orasida ularni targ'ib qilishning dolzarbligi oshmoqda. Ta'lim muassasalari, ota-onalar va jamiyat vakillari yoshlarning ma'naviy tarbiyasida faol ishtirok etishi zarur. Milliy an'analar va qadriyatlarni zamonaviy hayot talablari bilan uyg'unlashtirish yoshlarning ma'naviy barkamolligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Kelajak avlodning barkamol, milliy ongga ega shaxs bo'lib ulg'ayishi uchun milliy madaniyat va qadriyatlarni saqlash, rivojlantirish va keng targ'ib qilish bo'yicha izchil va samarali ishlar olib borilishi lozim. Ana shunda yoshlar o'z tarixiga, madaniyatiga sodiq, jamiyatga foydali shaxs sifatida voyaga yetishadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Qodirov, A. (2018). Milliy an'analar va yoshlar tarbiyasidagi roli. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti Nashriyoti.
2. Karimov, B. (2020). Yoshlar ma'naviyati va milliy qadriyatlar. Toshkent: Ilm-Ziyo.
3. Ergashev, N. (2019). Ta'lim tizimida milliy madaniyatni rivojlantirish. O'zbekiston Pedagogika Jurnal, 4(12), 45–52.
4. Islomov, M. (2021). Globalizatsiya va yoshlar ma'naviyati: muammolar va yechimlar. Madaniyat va Ma'naviyat, 3(8), 30–37.
5. Toshboyev, S. (2017). Ma'naviy tarbiya asoslari. Toshkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi Nashriyoti.
6. Abdullayeva, L. (2022). Milliy qadriyatlarni yoshlar ongida uyg'otish metodlari. Ma'naviyat va Tarbiya, 1(5), 12–18.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.